

CRNOGORSKI OLIMPIJSKI KOMITET
MONTENEGRIN OLYMPIC COMMITTEE

Broj 02-138/9 1

Podgorica, 07. 07. 2026 god.

POLITIKA RODNE RAVNOPRAVNOSTI

SADRŽAJ

1. Uvodne odredbe	3
2. Svrha i područje primjene	3
2.1. Svrha.....	3
2.2. Područje primjene	3
3. Usklađenost sa međunarodnim i nacionalnim okvirom.....	4
3.1. Olimpijski i sportski okvir	4
3.2. Evropski i međunarodni pravni okvir	4
3.3. Nacionalni i interni okvir.....	5
4. Vizija, misija i vrijednosti.....	5
4.1. Vrijednosti	5
5. Načela politike	5
6. Strateški ciljevi.....	6
6.1. Ravnopravno liderstvo i odlučivanje	6
6.2. Ravnopravno učešće	7
6.3. Bezbjedan sport.....	7
6.4. Vidljivost i prikazivanje	7
6.5. Pravična raspodjela resursa i podrška karijeri	7
6.6. Zdravlje sportistkinja.....	7
7. Ugovorna i pravna zaštita sportistkinja	7
8. Bezbjedan sport i zaštita od rodno zasnovanog nasilja.....	8
9. Institucionalni okvir i odgovornosti.....	8
10. Praćenje, izvještavanje i revizija	9
11. Partnerstva i saradnja.....	9
12. Stupanje na snagu i završne odredbe	10

1. Uvodne odredbe

Crnogorski olimpijski komitet (u daljem tekstu: COK), kao krovna sportska organizacija u Crnoj Gori i nacionalni olimpijski komitet priznat od strane Međunarodnog olimpijskog komiteta, prepoznaje rodnu ravnopravnost kao temeljnu vrijednost olimpizma i kao neophodan uslov zdravog, pravičnog i održivog sportskog sistema. Ovom politikom COK potvrđuje svoju trajnu posvećenost stvaranju sporta u kojem žene i muškarci imaju jednake mogućnosti da učestvuju, takmiče se, vode i razvijaju karijere, na svim nivoima i u svim ulogama.

Politika se zasniva na Osnovnim principima olimpizma sadržanim u Olimpijskoj povelji, prema kojima je promocija žena u sportu na svim nivoima i u svim strukturama obaveza olimpijskog pokreta, kao i na međunarodnim okvirima i obavezama koje je COK preuzeo. Ona predstavlja krovni, načelni dokument koji usmjerava djelovanje COK-a i njegovih članica, dok se konkretne mjere, nosioci i rokovi utvrđuju zasebnim akcionim planom, kako je objašnjeno u poglavlju 11.

2. Svrha i područje primjene

2.1. Svrha

Svrha ove politike jeste da uspostavi jasan i obavezujući okvir načela i ciljeva kojima se rodna ravnopravnost integriše u sve aspekte rada COK-a i crnogorskog olimpijskog pokreta. Politika postavlja standarde, definiše posvećenost rukovodstva i stvara osnov za sistemsko, mjerljivo i transparentno djelovanje u ovoj oblasti.

2.2. Područje primjene

Politika se primjenjuje na:

- organe, tijela, komisije i radne grupe COK-a, te na zaposlene i angažovane saradnike i saradnice;
- sportske delegacije i službene misije COK-a, u dijelu koji se odnosi na rukovodeću i stručnu pratnju (šef/ica misije, zamjenik/ca šefa misije, ataše za medije, medicinsko i fizioterapeutsko osoblje i slično), pri čemu sastav sportskog dijela tima ostaje zasnovan isključivo na sportskim kriterijumima i kvalifikacijama;
- programe, projekte, edukacije, kampanje i dodjelu sredstava i stipendija u nadležnosti COK-a;

- nacionalne sportske saveze i druge članice COK-a, kojima politika služi kao preporučeni standard i osnov za usklađivanje sopstvenih akata.

3. Usklađenost sa međunarodnim i nacionalnim okvirom

Ova politika izrađena je u skladu sa vodećim međunarodnim standardima u oblasti rodne ravnopravnosti u sportu i sa nacionalnim pravnim i strateškim okvirom Crne Gore. Polazni dokumenti i okviri su:

3.1. Olimpijski i sportski okvir

- **Olimpijska povelja** i Osnovni principi olimpizma, koji obavezuju na promociju žena u sportu na svim nivoima i u svim strukturama;
- **Okvir MOK-a za rodnu ravnopravnost, raznolikost i inkluziju** i ciljevi MOK-a u pet ključnih oblasti: učešće, liderstvo, bezbjedan sport, prikazivanje u javnosti i medijima (engl. *portrayal*) i raspodjela resursa, koji se primjenjuju kroz tri sfere odgovornosti (organizacija, vlasništvo nad Igrama i vođstvo olimpijskog pokreta);
- **IWG Brighton plus Helsinki 2014 Deklaracija o ženama i sportu**, čiji je COK potpisnik, sa deset vodećih principa koji se odnose na ravnopravnost u društvu i sportu, sportske objekte, sport u školama i sport mladih, razvoj učešća, vrhunski sport, liderstvo, obrazovanje i obuku, istraživanje, resurse i domaću i međunarodnu saradnju;
- **Inicijativa UN Women „Sport za rodnu ravnopravnost generacije“** (engl. *Sports for Generation Equality*), u kojoj MOK ima vodeću ulogu, i ciljevi održivog razvoja UN, posebno Cilj 5 (rodna ravnopravnost);
- **Smjernice za rodno ravnopravno, pravično i inkluzivno prikazivanje u sportu** (MOK / IWG), kao standard za komunikaciju i medijsku praksu;
- **GEDi okvir i inicijative EOK-a** (Komisija za rodnu ravnopravnost, raznolikost i inkluziju Evropskih olimpijskih komiteta), u čijem radu COK aktivno učestvuje.

3.2. Evropski i međunarodni pravni okvir

- standardi Evropske unije u oblasti rodne ravnopravnosti i dobrog upravljanja u sportu, relevantni u procesu evropskih integracija Crne Gore;
- dobre prakse nacionalnih olimpijskih komiteta i sportskih sistema sa visokim standardima u ovoj oblasti, posebno skandinavskih zemalja, Ujedinjenog Kraljevstva i Australije, koje su poslužile kao referentni modeli za pristup zasnovan na sistemskim mjerama i mjerljivim ciljevima.

3.3. Nacionalni i interni okvir

- **Statut COK-a**, koji propisuje da u svim organima i tijelima COK-a mora biti zastupljeno najmanje 30% lica manje zastupljenog pola, sa pripadajućim prelaznim režimom primjene, odnosno sa primjenom od prvog redovnog izbornog ciklusa nakon stupanja Statuta na snagu;
- **Strategija COK-a 2026–2030**, koja rodnu ravnopravnost utvrđuje kao horizontalni princip i kao tematski prioritet, u okviru posvećenosti dobrom upravljanju, bezbjednom sportu i inkluzivnom okruženju;
- Zakon o sportu i nacionalni propisi Crne Gore u oblasti rodne ravnopravnosti i zabrane diskriminacije.

4. Vizija, misija i vrijednosti

Vizija

Crnogorski sport kao prostor jednakih mogućnosti za žene i muškarce, u kojem su žene ravnopravno i suštinski zastupljene na svim nivoima takmičenja, vođenja, odlučivanja i stručnog rada, a sportska kultura zasnovana na rodnoj ravnopravnosti prepoznaje i vrjednuje puni doprinos žena svakom aspektu sporta.

Misija

Uspostavljanje održivih, sistemskih i mjerljivih mehanizama koji obezbjeđuju jednak pristup sportu, liderstvu, resursima, vidljivosti i razvoju karijere, te uklanjanje strukturnih i kulturnih barijera koje ograničavaju učešće i napredovanje žena u crnogorskom sportu.

4.1. Vrijednosti

Djelovanje COK-a u oblasti rodne ravnopravnosti počiva na sljedećim vrijednostima: pravičnost i jednake mogućnosti, poštovanje dostojanstva i integriteta svake osobe, nediskriminacija, transparentnost i odgovornost u upravljanju, te liderstvo zasnovano na ličnom primjeru.

5. Načela politike

COK svoje djelovanje u oblasti rodne ravnopravnosti zasniva na sljedećim načelima:

1. **Jednakost i pravičnost.** Žene i muškarci imaju jednaka prava, mogućnosti, uslove i tretman u sportu, uz uvažavanje različitih polaznih pozicija i potreba kako bi se ostvarila stvarna, a ne samo formalna ravnopravnost.

2. **Ravnopravno učešće.** Aktivno se radi na povećanju učešća žena i djevojčica u sportu, od najranijeg uzrasta i bazičnog nivoa do vrhunskog sporta.
3. **Ravnopravno liderstvo i odlučivanje.** Žene su suštinski i ravnopravno zastupljene u organima upravljanja, stručnim i tehničkim tijelima, trenerskim i sudijskim ulogama.
4. **Bezbjedan sport.** Sportsko okruženje slobodno je od svih oblika diskriminacije, uznemiravanja, zlostavljanja i nasilja, sa posebnom pažnjom prema zaštiti sportistkinja i maloljetnih lica.
5. **Ravnopravna vidljivost i prikazivanje.** Sportistkinje i ženski sport ravnopravno su zastupljeni i dostojanstveno prikazani u komunikaciji COK-a, a COK podstiče rodno ravnopravno prikazivanje i u medijima.
6. **Pravična raspodjela resursa.** Sredstva, programi i podrška raspoređuju se na način koji obezbjeđuje pravične mogućnosti za žene i ženske programe.
7. **Podrška kroz cijeli životni i karijerni ciklus.** Posebno se uvažavaju potrebe sportistkinja u mvezi sa zdravlje, materinstvom i tranzicijom karijere, kako trudnoća i materinstvo ne bi bili prepreka ostanku u sportu niti razlog za gubitak sportskog statusa ili podrške.
8. **Pravična ugovorna i pravna zaštita.** Sportistkinje uživaju pravičan ugovorni položaj i zaštitu od diskriminacije po osnovu trudnoće i materinstva, uključujući zaštitu svojih ekonomskih prava.
9. **Odgovornost i mjerljivost.** Napredak se prati kroz jasne pokazatelje, redovno se izvještava i javno objavljuje.

6. Strateški ciljevi

COK utvrđuje sljedeće strateške ciljeve, koji se operacionalizuju kroz akcioni plan:

6.1. Ravnopravno liderstvo i odlučivanje

- Obezbijediti zastupljenost od **najmanje 30% lica manje zastupljenog pola** u svim organima i tijelima COK-a, u skladu sa Statutom COK-a, počev od prvog redovnog izbornog ciklusa nakon stupanja Statuta na snagu;
- težiti zastupljenosti od **najmanje 40%** u upravnim i stručnim tijelima do kraja planskog perioda, kao srednjoročnom cilju iznad statutarnog minimuma;
- podsticati nacionalne sportske saveze na usvajanje istovjetnog standarda zastupljenosti u sopstvenim organima;
- promovisati liderstvo žena kroz mentorske i edukativne programe.

6.2. Ravnopravno učešće

- povećati učešće djevojčica i žena u sportu na svim uzrastima i nivoima;
- uklanjati barijere koje dovode do napuštanja sporta, posebno u adolescentnom uzrastu.

6.3. Bezbjedan sport

- obezbijediti funkcionalne mehanizme prevencije, prijave i podrške u slučajevima diskriminacije, uznemiravanja i zlostavljanja;
- sprovoditi kontinuiranu edukaciju trenera, sportskih radnika i sportista o bezbjednom sportu.

6.4. Vidljivost i prikazivanje

- obezbijediti ravnopravnu i dostojanstvenu zastupljenost sportistkinja u komunikaciji COK-a;
- saradivati sa medijima na rodno senzitivnom i ravnopravnom izvještavanju.

6.5. Pravična raspodjela resursa i podrška karijeri

- primjenjivati rodno senzitivni pristup u dodjeli stipendija, programa i sredstava;
- razvijati programe podrške dualnim karijerama i tranziciji karijere sportistkinja;
- uspostaviti uslove za podršku ženskim inicijativama u sportu (po uzoru na dobre regionalne i evropske prakse, uključujući namjenske fondove za ženski sport).

6.6. Zdravlje sportistkinja

COK prepoznaje zdravlje sportistkinja kao sastavni dio rodne ravnopravnosti. U saradnji sa medicinskim i stručnim tijelima, podržava razvoj i primjenu protokola koji uvažavaju specifične zdravstvene potrebe sportistkinja kroz sve faze života i sportskog razvoja, uključujući pubertet i adolescenciju, reproduktivni period, trudnoću, postporođajni period i povratak sportu, te perimenopauzu i menopauzu. To obuhvata praćenje menstrualnog ciklusa, hormonalno zdravlje, prevenciju relativnog energetskeg deficita u sportu (RED-S), kao i mentalno zdravlje. COK ovu posvećenost ostvaruje i kroz postojeće inicijative u oblasti zdravlja sportistkinja, uključujući namjenski informativni portal i edukativne i medicinske programe razvijene u saradnji sa međunarodnim stručnjacima.

7. Ugovorna i pravna zaštita sportistkinja

COK prepoznaje trudnoću i materinstvo kao sastavni dio životnog ciklusa sportistkinje, a ne kao prekid ili prepreku sportskoj karijeri. Sportistkinja ne smije izgubiti svoj sportski status, niti pripadajuću podršku, zbog trudnoće ili materinstva.

U skladu sa tim, COK se zalaže za:

- pravične ugovorne odnose između sportistkinja i sportskih organizacija;
- zaštitu od diskriminatornog raskida ugovora po osnovu trudnoće, materinstva ili porodičnih obaveza;
- zaštitu ekonomskih prava sportistkinja tokom trudnoće i materinstva, uključujući jasnoću u pogledu ugovorenih finansijskih obaveza koje se ne gase automatski usljed odsustva povezanog sa trudnoćom;
- poštovanje prava sportistkinja na sopstveni lik i imidž (engl. image rights);
- strukturisanu podršku povratku sportu nakon porođaja, koja se planira individualno, u saradnji sa sportskom medicinom, ginekološkom strukom, kondicionim stručnjacima i nacionalnim savezima.

COK će, u saradnji sa nacionalnim savezima i nadležnim institucijama, raditi na uspostavljanju jasnijih ugovornih zaštitnih mehanizama i sistemskog okvira zaštite materinstva u vrhunskom sportu, imajući u vidu da opšte zakonske zaštite materinstva u praksi ne obuhvataju uvijek sportistkinje, zavisno od pravne prirode njihovog angažmana.

8. Bezbjedan sport i zaštita od rodno zasnovanog nasilja

Bezbjedno sportsko okruženje neodvojiv je uslov rodne ravnopravnosti. U okviru ove politike, COK posebno se posvećuje zaštiti žena i djevojčica od svih oblika diskriminacije, seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja, zlostavljanja i nasilja u sportu, kao i obezbjeđivanju dostupnih i povjerljivih mehanizama prijave i podrške.

Ova politika uređuje isključivo rodno relevantan presjek bezbjednog sporta. Širi okvir zaštite svih sportista, a naročito djece i maloljetnih lica, od svih oblika uznemiravanja, zlostavljanja i eksploatacije uređen je zasebnom Politikom zaštite sportista COK-a, koja je mjerodavan dokument u toj oblasti. Dvije politike su komplementarne i primjenjuju se zajedno.

9. Institucionalni okvir i odgovornosti

Sprovođenje ove politike zajednička je odgovornost organa i tijela COK-a. Uloge su raspoređene na sljedeći način:

Nosilac	Odgovornost
Skupština COK-a	Usvaja politiku i njene izmjene; obezbjeđuje statutarnu osnovu za rodnu ravnopravnost.
Upravni odbor COK-a	Obezbjeđuje primjenu politike i rodno uravnotežen sastav tijela; usvaja akcioni plan i razmatra godišnje izvještaje.
Generalni sekretar/ Generalna sekretarka	Operativno upravljanje primjenom; integracija rodnih pokazatelja u izvještaje i evaluacije COK-a.
Komisija za rodnu ravnopravnost	Predlaže, koordinira i prati sprovođenje politike i akcionog plana; priprema godišnji izvještaj; sarađuje sa partnerima.
Nacionalni sportski savezi	Usklađuju sopstvene akte i prakse; primjenjuju standard zastupljenosti u svojim organima.

10. Praćenje, izvještavanje i revizija

Mjerljivost i transparentnost ključne su za vjerodostojnost ove politike. COK se obavezuje na sljedeće:

- Komisija za rodnu ravnopravnost priprema godišnji izvještaj o sprovođenju politike i akcionog plana;
- rodni pokazatelji ugrađuju se u sve relevantne evaluacije, izvještaje i statistike COK-a;
- napredak prema ciljevima (zastupljenost po polu, edukacije, učešće, raspodjela resursa) javno se objavljuje;
- za potrebe praćenja, COK razvija standardizovane obrasce za prikupljanje podataka i izvještavanje, čime se obezbjeđuje uporedivost rezultata kroz vrijeme.

Revizija. Politika se preispituje najmanje jednom u četiri godine, po pravilu usklađeno sa izbornim i strateškim ciklusom COK-a, ili ranije po potrebi, u skladu sa razvojem međunarodnih standarda. Akcioni plan, kao operativni dokument, revidira se češće, na godišnjem nivou.

11. Partnerstva i saradnja

COK ostvaruje ciljeve ove politike u saradnji sa domaćim i međunarodnim partnerima, uključujući:

- MOK i EOK, posebno kroz aktivno učešće u radu GEDI komisije EOK-a i inicijativama MOK-a i UN Women;

- nacionalne olimpijske komitete regiona i Evrope, kroz zajedničke inicijative za osnaživanje žena u sportu;
- nacionalne sportske saveze, obrazovne i akademske institucije, medije i organizacije civilnog društva u Crnoj Gori;
- relevantne državne organe i lokalne samouprave.

12. Stupanje na snagu i završne odredbe

Ova politika stupa na snagu danom usvajanja na Skupštini COK-a i zamjenjuje prethodni interni Okvir za politiku rodne ravnopravnosti COK-a.

Akti i prakse COK-a uskladiće se sa ovom politikom u razumnom roku, a u dijelu koji se odnosi na zastupljenost po polu u organima i tijelima primjenjuje se prelazni režim utvrđen Statutom COK-a.

PREDSJEDNIK

Dušan Simonović

